

Raadsvoorstel

Datum 5 november 2025

Onderwerp Wijziging GALA Financiën
Versienummer 1

Portefeuillehouder Michiel van Willigen

Samenvatting

In het najaar van 2022 is de gemeenteraad geïnformeerd over het uitvoeringsplan gezondheid 2022-2026 en in september 2023 heeft de gemeenteraad ingestemd met het plan van aanpak van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). In september 2025 heeft de gemeente aanvullende informatie ontvangen over de wijzigingen in de financiering van het GALA. Dit heeft vooral invloed op 2026. Dit raadstel stelt voor de wijzigingen te verwerken in de financiën. Gelijktijdig met dit raadsvoorstel ontvangt uw raad ook de raadsbrief 'Update GALA & Uitvoeringsplan 2025'.

Financiële gevolgen

Betreft doel 1.1.2 Inwoners zijn vitaal en gezond
Begroting wijzigen Ja
Budgetnummer 56041005

Bijlagen

1. Brief wijziging SPUK Integraal Zorg Akkoord en Brede SPUK GALA
2. Brief besluit wijziging specifieke uitkering Brede-SPUK.

Openbaarheid

- ☒ Openbaar
☐ Geheim

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. de eenmalige toevoeging van de middelen mentale gezondheid van € 17.085,00 voor 2025 in te zetten voor uitbreiding gerelateerde activiteiten uit plan van aanpak GALA.
2. maximaal 10%, namelijk € 203.525 vanuit brede SPUK GALA 2025, mee te nemen naar 2026;
3. het extra budget van €133.598 vanuit brede SPUK GALA in 2026 te besteden aan versterking of uitbreiding gerelateerde activiteiten uit plan van aanpak GALA.

Datum 23 oktober 2025

Inleiding

In het najaar van 2022 bent u geïnformeerd over het uitvoeringsplan gezondheid en in september 2023 heeft u ingestemd met het plan van aanpak van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Het GALA en het uitvoeringsplan gezondheid hebben inhoudelijk veel overlap met elkaar. U wordt jaarlijks geïnformeerd over de uitvoering van het plan van aanpak en het uitvoeringsplan.

Dit raadsvoorstel heeft betrekking op de technische, financiële ontwikkelingen m.b.t. de specifieke uitkering (hierna: SPUK) Gezond en Actief Leven Akkoord (hierna: GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (hierna: IZA).

Er komen extra middelen beschikbaar vanuit het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (hierna: AZWA) en het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (hierna: HLO) voor 2025 en 2026. Daarnaast wordt, voor beide SPUKS, ook direct de 10% korting doorgevoerd als gevolg van het Regeerprogramma van het huidige demissionair kabinet. U vindt de brief hierover vanuit het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in bijlage 1. Bijlage 2 is het besluit voor de gemeente Zwolle. Een kleine samenvatting volgt hieronder.

Samenvatting:

In de afgelopen maanden heeft het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) o.a. met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) gesprekken gevoerd over de totstandkoming van het AZWA en het HLO. VNG heeft ingestemd met beide onderhandelaarsakkoorden. Eén van de volgende stappen die moet worden genomen is het inregelen van afspraken over het verstrekken van financiële middelen. Via bijgaande brief in bijlage 1 beschrijft VWS hoe dit er voor 2025 en 2026 uit ziet. Voor 2026 is afgesproken dat de extra middelen die beschikbaar komen (50 miljoen voor 2026 vanuit het AZWA en 18 miljoen vanuit het HLO), worden verstrekt via de bestaande SPUKS.

Wijzigingen Brede SPUK GALA 2025 en 2026

2025

- Ontschotting brede-SPUK. Dit betekent dat het budget onder het GALA nu GALA-breed besteed mag worden. Eerder mocht het budget uit een SPUK enkel gebruik wordt voor activiteiten binnen die SPUK. Nu kan het budget uit de SPUK Leefomgeving bijvoorbeeld ook gebruikt worden voor activiteiten binnen de SPUK Kansrijke Start.
- Eenmalige toevoeging aan de SPUK Mentale Gezondheid 2,5 miljoen voor gemeenten in 2025. Voor Zwolle betekent dit een impuls van € 17.085,00
- Gemeenten kunnen tot een maximum van 10% van het toegekende budget over 2025, meenemen naar 2026. Voor Zwolle betekent dat een max van ongeveer €203.000. Eerder was dit niet mogelijk.

2026

- 10% korting vanwege uitvoering Hoofdlijnenakkoord: 23,5 mln op Brede SPUK GALA en SAIL (taakstelling Schoof I).
- De ontschotting van de brede SPUK geldt ook voor 2026.
- 43 mln toegekende middelen vanuit AZWA en HLO.
- De extra middelen en de korting vallen deels tegen elkaar weg. In 2026 ontvangt Zwolle €1.732.939,00 voor de uitvoering van het GALA. Dit is €133.598 hoger dan oorspronkelijk.

Datum 23 oktober 2025

Gelijktijdig met dit raadsvoorstel ontvangt uw raad ook een raadsbrief met een update over de uitvoering van het GALA en het uitvoeringsplan gezondheid.

Kader

[Beleidsplan gezondheid 2022-2026](#)

[Uitvoeringsplan gezondheid 2022-2026](#)

[Plan van aanpak GALA 2023-2026](#)

Beoogd effect

Het toevoegen van de nieuwe middelen betekent dat we nog extra inzet kunnen plegen op activiteiten binnen het Plan van Aanpak GALA 2023-2026

Argumenten

1.1 Met de eenmalige toevoeging van de middelen mentale gezondheid kan de gemeente in 2026 @Ease financieren.

In 2025 ontvang Zwolle een budget van ongeveer €17.000 extra vanuit de GALA SPUK Mentale Gezondheid. Oorspronkelijk zou deze SPUK er in 2026 niet zijn. Door de benoemde wijzigingen krijgt Zwolle ook in 2026 middelen vanuit de SPUK Mentale Gezondheid, als onderdeel van de €133.000. Samen zal dit ongeveer €50.000 extra zijn voor de SPUK Mentale Gezondheid.

Het voortbestaan van @ease in 2026 is onzeker omdat er financiële dekking wordt gezocht. Met het extra budget uit 2025 en het extra budget voor 2026 kan @ease ook in 2026 actief blijven in Zwolle. De inzet van @ease sluit goed aan bij de GALA SPUK Mentale Gezondheid en draagt bij aan de invulling daarvan specifiek voor de groep jongvolwassenen (lokale data laat zien dat het mentaal welbevinden van deze groep in onze gemeente onder druk staat). 2026 zal dienen als overgangsjaar, waarna duidelijk moet worden hoe een eventuele financiering voor 2027 en verder vorm krijgt.

1.2 Door het GALA budget uit 2025 mee te nemen kunnen dit in 2026 alsnog uitgeven.

De nieuwe GALA regels staan ons toe om budget uit 2025 mee te nemen naar 2026. In 2025 is er ook extra budget voor mentale gezondheid voor 2025, welke op deze korte termijn niet uitgegeven kan worden. Door het niet uitgegeven budget voor zover mogelijk mee te nemen naar 2026 kan dit budget gebruikt worden ter versterking of uitbreiding gerelateerde activiteiten uit plan van aanpak GALA.

1.3 Met het extra budget voor 2026 kunnen we activiteiten uit breiden of versterken.

De €133.598 die de gemeente Zwolle extra krijgt kan gebruikt worden ter versterking of uitbreiding van gerelateerde activiteiten uit plan van aanpak GALA. Een deel daarvan zal gebruikt worden voor de financiering van @Ease, zoals eerder benoemd.

Alternatieve mogelijkheden

Een alternatief is dat de middelen niet worden ingezet t.b.v. versterking uitvoering plan van aanpak

Datum 23 oktober 2025

GALA, maar nieuwe activiteiten die ook passen binnen de doelstellingen. Gezien het niet om grote bedragen gaat, stellen we dit niet voor.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

In het proces naar het plan van aanpak toe, is er gesproken met diverse partijen uit de stad. In mei 2023 is er een gesprekstafel sociale basis georganiseerd over het GALA, met als doel om input op te halen voor het plan van aanpak en de brede-SPUK regeling. Aan de hand van deze input en diverse individuele gesprekken is het plan van aanpak GALA gevormd en de invulling voor de brede SPUK-regeling.

Communicatie

De communicatie m.b.t. gezondheid loopt met name via de stadsdialogen van Zwolle Gezonde Stad. Daarnaast zetten we in op campagnes bij momenten zoals Dryjanuary, Stoptober en week van gezondheidsverschillen. Met betrekking tot grote campagnes wordt er ook zoveel mogelijk aangesloten bij de regionale inzet vanuit Samen Gezond IJssel-Vecht en communicatie inzet vanuit GGD IJsselland.

Financiën

- VNG en VWS zetten de gesprekken over de financiële middelen vanaf 2027 in de tweede helft van september voort. Het streven is om dit af te ronden in 2025 zodat gemeenten tijdig duidelijkheid hebben. Daarnaast komen er afspraken over het beheer en ontwikkeling van de gereedschapskist en het onderzoek bewijslast van basisfunctionaliteiten en interventies (AZWA).
- In 2025 ontvangt de gemeente Zwolle € 2.035.253,00 in totaal vanuit SPUK GALA. Oorspronkelijk zouden we in 2025 € 2.018.167,52 ontvangen. Dat betekent dus € 17.085,48 meer. Dit zijn de extra middelen t.b.v. mentale gezondheid.
- In 2026 wordt er 10% korting doorgevoerd voor de SPUKS GALA en IZA. Maar tegelijkertijd ontvangen gemeenten extra budget vanuit het AZWA. Uiteindelijk resulteert dit in een extra budget van € 133.598,09 voor gemeente Zwolle voor de brede-SPUK GALA. In 2026 ontvangt de gemeente € 1.732.939,00, t.o.v. € 1.599.340,91 die eerder was aangegeven.
- Voorheen mocht er geen geld overgeheveld worden binnen het GALA, dit is voor 2025 naar 2026 wel toegestaan. Voor Zwolle is dit maximaal 10% van het totaalbedrag, namelijk € 203.525,30.

Risico's

Er zijn geen risico's verbonden aan het meenemen en toevoegen van de extra middelen aan het GALA budget 2026.

Vervolg

U wordt via de beleidscyclus verder geïnformeerd.

Datum 23 oktober 2025

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer